

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytatásán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: HALASI-ÚTCA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többesrői vagy terjedelmes hirdetéseknek árlengedési adatok.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

A várn.

Ilyen egy alkalommal, mint volt legközelebb a Katona-ünnepély, mindenestre érdekes dolog olvasni, hogy azok a többé-kevésbé világlátott emberek s a pesti fényűzésben és kényelemben élők, mit írnak rólunk s érdekes azon közleményekben látni, hogy bár teljes jóakarattal vannak irántunk, még sem hallgathatjuk el, hogy meg ne emlékezzenek az itteni óriási mérvű kocsiforgalomról, a mely kétségtelven oka annak, hogy itt az utcáknál oly veszedelmes kátyúsak s meg ne dicsérik a mi néptünk rendkívüli becsületességét és szolidaritását, a mely az utcák világítását csaknem egészen nélkülözhetővé teszi s több efféleről, mikből megérthetjük, hogy nagy falu biz ez a Kecskemét.

Megtanulhatjuk az ilyen jóakarattal ismertetésekéből, hogy nagyon sokat kell még tennünk, hogy a szabad királyi város czimet városunk külső díszé által is megérdemeljük s legfőképpen, hogy ebből az érdekből is elodázhatalan, hogy utcáinkat kiköveztessük. Ennek a szükségnek érzete nem új, sőt a kivétel kezdeményezése is megtörtént, amennyiben már van kikövezett utcánk s legújabbban is a nagy-vásári-útca kikövezése elhatározottat.

Mindezen azonban még csak a kezdet kezdete s bizonynyal másként kell hozzá fogni, ha azt akarjuk, hogy valaha — legalább a főutcák — kiköveztve legyenek. A bizottság, melyet a közgyűlés a közjövendelmek emelése és új jövedelmi források feltedzése végett küldött ki, e szempontot kellő figyelemre méltatta s a már egyszer elejtett kövezetvétségét ismét tervbe vette. Kérdésül marad fenn azonban, hogy annak behozata kifizeti-e magát s e kérdés különösen indokolva van azzal, hogy mintegy két évvel ezelőtt épen azért ejtetett el, mert úgy látszott,

hogy a sorompók felállításának költségével a remélhető bevétel sehogyan sem áll helyes arányban, már pedig bizony lehet állítani, hogy azóta a forgalmi viszonyok nem hogy jobbra fordultak volna, sőt ellenkezőleg — hanyatlottak.

De épen ezért kell mindent elkövetnünk, hogy a várost olyan külsejűvé tegyük, hogy az az idegeneket ide csábítsa, nemcsak vásárookra, hanem állandó itt lakásra is.

Köveztünk kell, az kétségtelen s előttünk az is kétségtelen, hogy ha köveztetünk lesznek kövezetvétség is kell szednünk s ennél fogva fel kell állítanunk a sorompókat mindenestre és fel kell állítani még akkor is, ha — a vasúti forgalmat nem számítva — évenként 5—10.000 ft tiszta használlandó többet nem remélhetünk.

A főidők, a melyek mellett szól, mindenestre az, hogy útaink csináltatására az idegeneket megadóztassuk, de nem kevésbé erős indok az is, hogy ez által olyan közzvetett jövedelmeket biztosítsunk, melyek lehetővé tehetik, hogy köveztethessünk és a haladás érdekében nagymérvű kiadásainkat fedezhessük.

Köztudomás, hogy ez időszert a városi pótdó 10%, a mi igaz, hogy csekélység, de mégis annyi, hogy azt feljebb emelni alig lehet, mert a mi viszonyaink olyanok, hogy az egyenes adóztatást csak igen kímélve lehet alkalmaznunk. Erdéink, ez időszert is, még sokáig, jövedelmet nem adnak, jó, ha az évenkénti költséget kitudjuk venni belőlük. A közlegelőt lehetne jobban értékesíteni, de mindnyájan féltve őrizzuk a gazdálkodó közönség létezőjét s legutóbb is e szempontból a közgyűlés olyan határozatot hozott, mely a legelő jövedelmét tetemesen csökkenteni.

Nem marad tehát egyéb hátra

mint a közzvetett adóztatás. — Így hozta be a közönség a piacbért s így kell behozni még más közzvetett adókat is. — Legújabbban e tekintetben a közgyűlés nagy horderejű határozatot hozott, a mennyiben kimondá, hogy a fogyasztási adókat e célra felállítandó hivatal által kezelleti és ezzel összefüggésben az italmérest sem fogja hasznóba kiadni, továbbá hogy a föld- és homokbányák rendszer és díj nélküli használlását nem engedni.

Magában véve ez mind csekélység. A fogyasztási adók az államot illetik s kezelési költségére vajmi keveset engednek le, azonban a bor- és húsfogyasztási adóra nézve a kincstár szívesen kiegyez a köztudomás, hogy a riziko és sok kiadással járó kezelés költségeinek fedezésére méltányos hasznó rész átengedését szívesen teszi. A regale már inkább számítható jövedelemül, de mostani tájékozatlanságunk mellett fogalmunk sem lehet róla, hogy az évenként mennyire mehet. — A homok Kecskeméten oly bőven van, hogy értékét szabni nagyon nehéz, s bárha épen azok a földek, melyeket homok hordással elpusztítanak igen értékesek, annak árát igen magasra még sem lehet tenni. — Az idegen forgalom csekély levén, közzvetévből sem lehet túl sokat remélni.

Ámde bár külön-külön igen sokat nem tesznek, együttvéve mégis oly tekintélyes összeget biztosítanak, hogy az a mi jövedelmeink között legelső helyen fog állani, és részünkről nagy hibának tartanánk, ha a közönség e szép jövedelem sikerét kockáztatná s különösen ha a fogyasztási adók és a regale házi-kezelésbe várnó sorompók felállítására nélkül belemenne, mert hogy a magán bérll s kezelő azt a nélkül is tudta kezelni, az a sorompók elejtése mellett annak szemében, és a magán és a hatósági kezelés kö-

zötti különbséget figyelembe veszi épen semmit sem bizonyít.

A föld és homok díj szedés másként el nem képzelhető s bizonynyal nem ellenírizhető. — A piacbérzedést rendkívüli mérvben meg fogja könnyíteni s annak jövedelmét emelni. — A cukorfogyasztási adónak igazságos beszedése e nélkül ismét nem képzelhető. Mindehhez járul még, hogy ez által lesz módunkban forgalmi viszonyaink megismerése és annak lehető kihasználása. Azon aggodalom, hogy ez által elérjük, hogy a kormány Kecskemétből mihamarabb zárt várost csinál, azt hisszük magától elesik; mert ha ezt akarta volna, úgy már igen sok várossal, hol a közzvetémből évtizedek óta szedik, megtehetné volna, s ha azt akarja megteheti a nélkül is. — Sokkal fontosabb ennél az, hogy ez úton módunkban lesz olyan jövedelmek szedése, melyekre ez idő szert gondolkunk sem lehet.

Mi Kecskeméten a városi fogyasztási adók behozatalának ez idő szert még nagymérvű szükségünkkel szemben sem volnánk barátai, mindazonáltal bizonyos czikkkel szemben szabály alól szívesen tennénk kivételt. Ilyen például a más vidékről ide hozott bor, mely egyrészt ezen adót meg is bírná, másrészt pedig ilyen adóval méltán sulytatnék, mert az általunk termelt boroknak csinál veszedelmes konkurrenciát.

Mindezen okok, melyeket itt megérintünk, eléggé indokolják a várnó sorompók felállítását, de támogatják azt még eléggé a közzbizottsági és — a város körülárkálása által — a közzbizottsági szempontok is. — A helyett, hogy ezeket itt bőven fejtegetnénk, hisszük, hogy elég azokra a közönség figyelmét felhívni, s hisszük, hogy ezek által a kicsinyes aggodalmakat eloszlatjuk s minden városát szerető

TÁRCZA

Ábránd.

Puha pázsintak illatos ölében
Elszenderedtem s láttam álmokat,
Csudálatos mezőkön égi zephír
Bánatosan énekel dalokat...
Eltűnt előlem a kopár jelen, csak
A jövőt láttam rózsás fátylon,
Oh! mily megrendítő az ébrenlét,
Csak így aludnék örömet fölvenném
A halál rideg, sötét éjjelét...!
...Egykor a pázsit illatos ölében
Elszenderedtem s láttam álmokat,
Oh! ez álmokért oda adnám életem,
Ugy is szomorú már az élet nekem...
Csak dalok szivrepesztő dalokat...
H. Király Kálmán.

Karczolat a Katona-ünnepélyről.

Huszonöten valának, a kik azzal foglalkoztak, hogy a meghívottaknak a földi alá jutását biztosítsák. S ez nem kis feladat volt, mert nem számíthatott a feladat megoldására irányuló törekvés közönszerevén. Mit illusztrál a következő eset. Bekölt a szállásolók egyike egy tiszt esaládhoz s előzetes bevezetésél

elmondja, hogy egy kényes ügyben s minőségben jelent meg. — Hogyan, hogyan? — Kérdik tőle mosolyogva. Már csak úgy kérem, hogy katona quartélyozó vagyok. Lehetetlen, hiszen úgy tudjuk, hogy ezt ezelőtt a szállásmester instrucciója szert a tüzészek végezték.

— De kérem, az a hit, hogy így jobban ezélt érnék.

— Dehogy érnek ezélt, legalább nálunk nem. Mert mi nem fogadjuk el, nem, mert az öszön hat hétig tartottunk már katonáknak ez szörnység, hogy ma megint a nyakunkra akar küldeni a város.

A beszállásoló mosolygott. — De kérem, nem katonát kívánunk mi beszállásolni, hanem vendéget, a ki a Katona-ünnepélyre érkezik meg.

— Az már más. Szívesen látnánk bárkit, de higgye el, hogy nem lehet nálunk senkit elfélni.

— Miért, hiszen van egy csinos szobájuk külön kijáratral — ellenvét az elszállásoló.

— Igen, csakhogy mi is vendéget várunk.

— Mikorra?

— Holnapra, vagy holnaputánra, vagy azutánra.

— De, hátha nem érkezik meg a vonatok egyikével sem?

— Jaj kérem, nem vonattal érkezik az meg, azt — tudja tavaszodik — a golya hozza.

A beszállásoló rátekin a nőre s meg van győződve, hogy itt a vendégelátás eltitkolhatlan akadályokba ütközik. Az ütközésről jut eszébe, hogy az a jelenet is, a mely a Katona-ünnepély színhelyén folyt le az ünnep alkalmával. Ki himné és mégis igaz, hogy Szász Károly, a kiváló szónok előadásán is

megütközött egy kecskeméti munkás, a ki különben arról nevezetes, hogy nem mulasztana el egyetlen egy böjti prédikációt sem. Midőn Szász Károly ismételtén azt mondá, hogy koszorát tesz az akademia nevében Katona József szülőháza küszöbére, a mi emberünk csak oszálva a fejét s megütközésének ilyetéknépen ad kifejezést: „Ez az új ürdében elfelejtette, hogy hova is tette a koszorút, hisz nem is a ház küszöbére tette, hanem felakasztotta oda a ház sarkára, a hol ezelőtt a lámpa állott, a mit kár is volt onnan levenni, mert hogy járunk most már ezen az útezen lefelé sötét éjszakán.” Ez az ember ellensége a sötétségnek, nem úgy, mint a riporterek, a kik Kecskemétet szebbnek találták éjjel mint napjal, pedig éjjel vándorlások — mi a város teljes megismerését célozó — azon az útezen jár belevé a tourba, a melyeken nem jár még a lámpagyújtó. Szerencsére a esőtlet-botlást a tudósítók nem a kátyú és gödröknek tulajdonították, hanem ama szernek, a mely gödör és kátyú nélkül is idézhet elő esőtlet-botlást. De megbotlik ilyen ünneplésségek alkalmával nemcsak a láb s nyelv, hanem még az ember szemé is. Élénk érdeklődéssel várja a vendégfogadó bizottság az ünnepléty megelőző este a Bpestől érkezendő vendégeket. Mikor a vendégeket a vendégelátók elfogadták, egyszerre csak hirt fut, hogy Feleki a pályaudvaron egyedül állva, várja málhájának kiadását. Mint a nyíl, rohan az elnök egy bizottsági tag után, hogy benne a visszamaradni kénytelenült Feleky részére társalkodót állítson. Rohan ki vele a peronra s mi történi a fukar fényben, mely a peronon derengett, odaállt egy alakhoz, a ki belebámult

a sötétségbe. — Bátor vagyok bemutatni N. N. úr, a ki szíves lesz a máha átvételénél segídézni.

Megfordul az alak s az, kit mindketten Felekynek hittek, az ismert vasúti hordár, Tablaeux. Pár percz mulva be lesz mutatva az illető Felekynek, ki fültánúja volt a történeteknek s maga is jó izűt nevetett neki.

Feleky különben, a ki ismeretes jó mondásairól, az ünnepléy alkalmával is kockázatotot egyet.

— Be kár — mondja Gyulai Feleky — hogy a Nőgyelet programja nem mondja meg, hogy ti kit fogtok ábrázolni.

— Hisz benne van — vizszona Feleky — így van az, bíráltok, mielőtt olvasnátok.

Ezt a mondását megjegyezte aztán egyik tudós magának és mikor megerezt a toastok árja s Feleky is elmondotta a magát, neki fogott az evének e szavak kísértében: „biz isten éhes vagyok” a tudós így válaszolt: „így van az, beszáltok, mielőtt ennétek.”

A Nőgyelet által rendezett hangverseny és tablok iránt óriási érdeklődést mutattak, nemcsak a helybeliek, hanem a vendégek is. A vendégeket meglepte a díszes intelligens közönség, a melynek egy része felszorult az emelvényre.

— Bizony kár — jegyezte meg egyik hírlap-tudósító — hogy ennek a szép közönségnek nincs szép tágas színháza. — A szomszédja elmosolyodik s csak annyit jegyzett meg — más alkalommal kérem, az a baj, hogy még ez is nagyon tágas. — E pillanatban felhúzzák a függőnyt s egy — a meny megérkezése — című tableauxbeli alak a kulissák közé lép s furcsa mozdulatot tesz.

kecskeméti szívesen fog tűrni egy kis kényelmetlenséget és a reá eső csekély és méltányos kules szerint kivetendő közvetlen adót, város érdekeiben, szívesen viselendő, kivált miután ez az egyetlen mód a sokkal súlyosabb egyes adóemeléstől megmenekedni. *ö.*

Rémelek.

Az alarm harangját ismét félre verik. Azt mondják újra, a társadalmat nem védi, a gonosztevőkkel szemben, elég hatályosan a törvény és bíróság. Vád alá kerülnek ismét nemcsak a büntetettek, hanem a codex és a bíróságok is. Rossz törvény, rossz bíróság, a humanismus szelleme felszabadítja az irtó szenvedélyeket, áldozatul dobja a vagyont, sőt az életet. Szabad a vásár széles Magyarországon minden gonosztevőre nézve. Csak ügyes legyen. Az otrombák törbe kerülnek; a kormön font gazok lopnak, rabolnak, gyilkolnak; s nevetik a társadalmat, melyet kifosztanak; kacagnak a törvény felett, mely szelid humanismus által vezetette, büntársukká szegődött.

Ha tettet, tagadd! ez az elv megmenti őket. A megsértett társadalom felemelt ökle tehetetlenül hanyatlik le ép a legnagyobb gonosztevőkkel szemben. Épen a gyilkosok azok, kiknek ellenében a modern liberalismus bamba phrasissainak emlejtő táplálkozó büntetőtörvény legtehetetlenebb.

Lehet-e halálos ítéletet hozni, ha a vádlott nem tesz önvallomást? E kérdés felett vitatkoznak magántársaságokban, kaszinókban és politikai körökben. S vitatkoznak Spanga és Berecz ügyével kapcsolatban, miközben megemlékeznek a várpalotai rablógyilkos, Hoster Fülöp büntető peréről. Azt mondják (persze csak a teljesen laikusok mondhatják), hogy a büntető törvénykönyv oly intézkedést tartalmaz, mely szerint tilva volna, önvallomás hiányában, halálbüntetést mondani ki a vádlott felett. Ily értelem nyilatkozatokat adnak a gonosztevők szájából. Tudjuk mi, mondják állítólag ezek, hogy csak tagadnunk kell, s akkor nem büntetnek meg bennünket; az akasztótól semmi esetre sem féltünk, mert Csemege codexe ettől megvéd bennünket. Az ily, minden tudományhoz háttér nélkülöző nyilatkozatok és insinuatiók felidézhetik, hogy a társadalom biztonságérzete megrendül, a gonosztevők pedig felbátorodnak. Érzésként szükségesnek tartjuk, hogy bár a büntetőjog elemeinek tanítása nem a mi feladatunk, néhány felvilágosító észrevétellel megnyugtassuk azokat, kik már-már hinni kezdik, hogy a magyar társadalom büntető törvénykönyvünk oktanul humanismusáa kiszolgáltatta a gonosztevők kénynek.

A minap már volt alkalmunk részletes adatok alapján kimutatni, hogy büntetőtörvénykönyvünk ép oly szigorú, mint bármely európai codex. Statisztikai adatokkal pedig kimutattuk azt, hogy büntető judicaturánk aránytalanul keményebb büntetési tételeket szab ki, mint a régi praxis. Ha bíróságaink egyik-két esetben enyhébb kezelik a társadalom büntető hatalmát, ennek nem oka a codex, hanem az illető bírák tetszése, s a régi bíres belátásnak a codex-szel dacoló tovább tengése. A Curia azonban ma már oly jó példát

val megy elől, hogy judicaturánk véglegesen átalakul a codex szellemében.

A kik azonban a codexet vádolták a társadalom bajaiért, s arra oly hatalmat akartak erősökölni, melylyel büntetőtörvény soha sem bírt, t. i. a büntettek megakadályozását, még kevésbé mutakoztak naivoknak, mint a kik ráfogták törvényünkre, hogy Bereczet és Spangát, ha csak be nem ismerik tettüket, nem lehet halálra ítélni; nem engedi a codex.

Ha bizonyíték nincs, persze, hogy nem lehet elítélni őket sem halálra, sem egyáltalán semmi büntetésre. De van-e valaki oly őrült, hogy bizonyítékok hiányában, vagy épen ártatlan embereket fel akarjon kötetni? Ennyire még a kínaiak sem mentek, a kik pedig tudvalegőleg mindig kivégeztek egy-két delinquent, ha angol alttalvóló megsértetik. Nem a sértőket, hanem másokat, de olyankor, a kiket már egyéb büntetett miatt halálra ítélték, s csak azért tartanak készletben, hogy az angol lobogónak gyors elégtételt szolgáltatassanak. De hát nem vagyunk Kínában, s az igazság lobogója nem az angol lobogó, mely csak vért akar látni, mindegy, bárkinnek a vére.

Spangát és büntársait halálra fogják ítélni, mielőtt bizonyíték lesz ellenük, akár tesznek önvallomást, akár nem. A codex e tekintetben legkisebb akadályul sem fog szolgálni. Hiszen csak anyagi codexünk van, ily codexben pedig nemcsak nincs, hanem nem is lehet oly intézkedés, mely az eljárásra tartozik. A büntető codex csak a büntetettek és a büntetési nevek, s fokozatokat határozza meg; a bizonyításról ellenben nem szól, mely a procedura dolga.

Büntetőeljárás törvényünk még nincs. Bizonyítási tanunk pedig még tankönyveinkben is alig van. Itt még a bíró bíres belátása határoz. De e téren is nagy haladás mutatkozik, s pedig ép abban, hogy a legális bizonyítékok rendszerével szakított judicaturánk. A kik önvallomást követelnek, nem tudják, hogy még mindig a tortura álláspontján vannak. Az önvallomás levén a legelsőbb bizonyíték, mely a büntetési maximumt vonta maga után, fel kellett találni a kivallatást, hogy ez a bizonyíték eléressék.

A büntető jogtudomány mai álláspontján azonban az önvallomás ép úgy meg van haladva, mint a tortura. Sőt a közvetett bizonyítékok néha hatályosabbnak mutatkoznak a közvetleneknél. Hány ártatlan embert ítélték el beismerés és a tanúk vallomásának alapján. Az önvallomásra rábírtak az élet-ütség, vagy a vizsgálati zaklatás (Rosaria Dole-t ez utóbbi bírta annak elismerésére, hogy anyját meggyilkolta, holott utóbb kitünt, hogy rablók gyilkolták meg) — a tanúk pedig, habár nem hamis tanúk, tévedhetnek. A physika és a józanész törvényei ellenben szinte tévedhetetlenek. Érzésként szakított végre judicaturánk is az önvallomási theoríával. Évek előtt a mai vad kétségkívül jogosult leendett. A Curia csak közvetlen bizonyítékok alapján marasztalt egyáltalán, halálra pedig önvallomás hiányában, soha sem ítélt. De ez a kifejezés „évek előtt” egy százezredet jelent visszafelé. Büntető judicaturánk ezen mult századában valóban történtek is botrányos felmentések. Az ügyes gonosztevők, a ki tagadtok, s tanúkat nem vitt magával a büntet színhelyére, bizony legtöbbször megmenekültek. Inkább fusson szög gonosztevő, mint egy ártatlan akasztófára kerüljön: ez

volt a humanus jelszó magas bíróságunknál. Bóles jelszó, ha az csak az igazságszolgáltatás tévedéseit akarja meggátolni. De értelmetlen beszéd, ha azt jelenti, hogy csak a közvetlen bizonyítékok segítségével lehet a gonosztevőket az igazak nyájából kiválogatni.

Ezzel, az ily értelemű jelszóval s az önvallomás rendszerével szakított Curiaunk. Csak a minap mondott ki két halálos ítéletet közvetett bizonyítékok alapján. Tanúk nem voltak, a vádlottak tagadtak. Mégis az akasztófa jelöltjei, ha — mi valószínű — meg nem kegyelmeztetnek.

A feunebbi vádat tehát codexünk ellen hangoztatni egyszerűen naivság. Bírói gyakorlatunkat vádolni, a tények nem ismerése.

Hasztalan fognak Berecz és Spanga a tagadás homályába burkolózni, ép úgy, mint egyéb vádlottak. Nem tudjuk, mennyire haladt a vizsgálat; de ha összetudja gyűjteni a bár indirekt bizonyítékokat, a bíróságok alkalmazni fogják a törvényt.

A társadalom tehát nyugodt lehet. Az élet, a vagyon nem bitang jószág Magyarországon. A büntettek megakadályozása nemcsak semmiféle codex nem képes, hanem a világ legelő rendőrsége sem. De a büntetéseket Magyarországon is ép úgy sújtja az igazságszolgáltatás karja, mint bárhol másutt.

Vegyük ezt tudomásul és megnyugtatósúl az íjedösek.

A kecskeméti Iparegyesület titkári jelentése az 1882-ik évről.

I.

Tisztelt közgyűlés!

A mult évi közgyűlésen előterjesztett jelentésben bátorítottam hangsúlyozva megjegyezni, miszerint iparegyesületünk ügyvezetése, bár a szabályaink alapján nyújtott szabad választással időnkint más-más kezébe fog letétni, de a cél, melyre az egyesület léteszméje irányítva van, kell hogy mindenkor egy, és ugyanaz maradjon, t. i. az iparérdekek terén folytonos s csüggedetlen összműködés társulati útton; de a mennyiben egyesületünk 22 éves fennállásának ideje alatt teljesen meggyőződhetünk arról, hogy a hazai ipar fejlesztésének, s az iparérdekek elősegítésének nagy kérdésénél, egyes provinciális társulat elszigetelt működése, bármily előnyös s ügybizalommal vezetettek az, beszámítás alá eső tényező alig lehet; ez okból szükséges, hogy ez országosan közérdeklő ügyben a hazai ipar előmozdítására irányult mozgalmakat folyton figyelemben tartva, azokat érdemileg vizsgáljuk, a helytelen elítélve, a jót elfogadva kövessük és támogatjuk; e célból egyrészt e tisztelt Iparegyesületnél elfoglalt tisztelőm folyólag, de másrészt hazaföldi köteletségérzetemből, s az ipartörvény iránti táplált előszeretettel, — amennyire ismert sokoldalú elfoglaltságaim megengedik, — igyekszem a lefolyt évben felmerült iparérdeklő eseményeket feljegyezni, s ezekről börtököröm jelentésemet következőkben a t. közgyűlés elé terjeszteni.

Tisztelt közgyűlés! talán nincs ma már, vagy nem szabadna lenni iparosnak, ki legalább részben tudomást ne szerzett volna a hazai ipar fejlesztése érdekében, — különösen az 1879. évi II-ik országos iparos congressus megtartása óta folyton uralgó mozgalmakról; hiszen e mozgalmak nem a köznapni inségre sülyedtek, — miként a „Szegedi Híradó” egyik számában

jelezték volt, — a munkakerülő, koresmálban dözsölő iparosok bortól lázas feljajdulásai alapján indultak, e mozgalom a közös magyar hazai anyagi helyzetének javításán, észszel és tettel fáradozó nemzetgazdaság észszelése s tanácsálási folytán, maga a magas kormány által vezettetik; e mozgalom alapját képező kérdés nagysága; — mely többé nem a szegény iparoság megélhetésének kérdése, hanem Magyarország, — vagy talán mert a közös állam osztrák felének létfeltételét is magába öleli, — okozza, hogy annak megoldására az iparoság közhajtásából ajánlott módokat s eszközök alkalmazása a mai napig is mellözve kerületek.

Valóban nem csekély dolog az iparfelemlés kérdésének megoldása hazánkban, hol a kereskedésnek — minden nem iparkészítményvel, — előbb nyitott szabad út, mintsem hazai iparunk fejlesztése célra vezető eszközökkel megkezdett volna; s ma, midőn az intéző körökben látjuk, hogy a művelt külföldi iparos államai mintájára rögtönzött „modern” Magyarország igényei, a földművelési nyers termelésből vonható haszonnal ki nem elégíthetők, észszeljük azon lázas tevékenységet, melynek célja: az iparos oktatással hova hamarabb hatni az ipar hasznosítására, melytől a nagyművésben előlított állami szükséglet fedezése, s talán a felhalmozódott adósságok kiegyenlíthetése váratik. Hogy magában az iparos oktatás eszközével elérhető lesz-e a cél, mely hazánk anyagi helyzetének, népe boldogságának megalapításában öszponstul, ennek elbírálása nem lehet feladatunk, azt majd igazolni fogja azon nemzedék, mely az említett eszközökkel fegyverkezve utónánk jó; tehát csak rövid kiemelés megemlékést kívánok tenni azon eseményekről, melyek hazai iparunk érdekében a közelmúltban fellétek.

Hazai iparunk felemlése céljából megindult mozgalmak két irányban vezetettek; az első az iparoság részéről, mely az 1879. évi II-ik iparos congressus határozatmányaiban találja kiindulását, s az ipartörvénynek a megjelölt javaslatok szerinti módosításának véli a felismert bajok orvoslhatóságát; hogy ez irányban mely eszközök hozhatók mozgásba az iparoság részéről, tudjuk; tudjuk, hogy a jelzett congressus után az ország minden részéből, talán nincs város, honnan ne ment volna az illető miniszteriumhoz sürgető kérvény az ipartörvénynek szükséges módosításá iránt; ezen kérvényező mozgalom eredményezett is annyit, hogy az illető szakminiszter a törvényhozás előtt nyilatkozott, miszerint az ipartörvény módosításának szükségét elismeri, s a miniszteriumnak ebbeli megállapított nézete az 1881-ik évi országgyűlést megnyitó királyi leirásban is kifejezetten nyert; mi természetesen, minthogy ily előzmények után hinnünk kell, hogy az ipartörvény módosítását, a király szavaiban nyilvánított szükségképp képest, az 1881-ik évben megnyitott országgyűlés folyama alatt a törvényhozás tárgyalhatni fogja; azonban a törvényhozás tárgyalásaiából, s ez a tárgyban tett felszólalások, interpellációkra adott miniszteri válaszokból teljes meggyőződést lehetett szerzeni az iránt, hogy az ipartörvény módosítás kérdésének előtérbe hozása gondosan mellőztetik; ezen tapasztalat alapján a lefolyt 1882-ik évben ismét megindult az iparoság részéről a kérelmezések sora, egyesületünk is egy 3 tagú küldöttsége által nyújtotta be az illető miniszteriumnál e tárgy-

— Hát az mit csinál? — kérdi a hirlap tudósítója. — Valószínűleg tanulja a szerepét — válaszol röviden a kérdést.

Ez meg egy nagyon ismert egyénnel történt meg. Játsszák a Jemiramist négy kézre verve, ügyességgel. Az ismert egyén, a ki az idegen szavak correkt kiejtéséről ismeretes, oda sem figyel. Megtámadják érte e szám oltszása után, ő pedig így védekezik: „Mit hallgassam a „Semmi rám jövedeztet”, hiszen játsza azt a Bandi is. Erre aztán olyan nevetés hangzott fel, hogy beillett volna bátran kacagásnak is.

A leleményesség sem hiányzott, különösen akkor, midőn kisegítő eszközökről kellett gondoskodni. Nálunk a helyettesítés új nemét fedezték fel e s a felfedezés az ünneplés-ségek rendezői körében öszinte tetszésre tart bat számot.

Hogy ne! Eddig a világ a miniszter helyettesítéséről, a tanár, a kikilődött, az ügyvéd olykor-olykor a tánczos stb. helyettesítéséről tudott. Ma már ez mind tálhalált dolog; a helyettesítés most már sokkal szélesebb körű, s ha ez új irányt a régítől, a szokatlant a megszokottú istingivali akarónk, azt mondhatnók rá, hogy az anyagi helyettesítés mellett most már beköszöntött a tárgyi helyettesítés korszaka. S miután a villám szárnyain eszközlött megrendeléseknek sem tétetik elég postafordultával a megesehtik, hogy az a vonat — mely a hódolat kifejezésére szolgáló eszkört, koszorút volna hozandó — kisiklik, hófuvatagokban benekred, nem okozhat többé zavart. Nem, mert helyettesíteni kell a csokort esokorra, a koszorút koszorúval. És ezt az új helyettesítést a

kecskeméti leleményessége szülte s hogy mennyire nem vagyunk önzök, mutatja, hogy nem tartjuk titokban, sőt ajánljuk minden netalán hasonló ügyben zavarbajzó ünnepélyezőknek.

Ki hinné, hogy a pályanyertes óda beköszöntő szavai rebesgetve lettek még a Nőegylet által rendezett szini előadás után következő táncfűzéréknél.

A táncban nincs ugyan ódai lendület, mégis megtörténhetik az, mire az ódában a szerző e szavakkal hív fel: „Saru megoldjék!” S meg is történt.

Sajátzerű két szó. Idegen szerűleg hangzott még Feleky mesteri szaválása közben is, a miért a laikusok el is itélték, nem ugyan a zöld, hanem a fölparádézott asztal mellett. De a tánczteremben annak a kedves kis hölgyen, kinek pedig a mikor a saruja tényleg véletlenségűl megoldódott, bizon nemcsak idegen szerűleg, de bosszantólag is hangzott volna ez a két szó. De mit tehet róla, ha e két szó hívós erejének enged a saru s megoldódik, mikor a lábak a dactilus itemű valzer s jainbus itemű polkóknak szökődéselve, és a saru megoldóknak akarják csinálni a reclámat, s ki tehet róla, hogy az a cipész, a ki a „regatta” forma szerint készíti a cipőt, ezt a két szót használja fel már munkája közben jeligéül öntudatlanul.

Az ünneplésségeknek vége. Visszatér ki-ki a naprendre. Az izgatottság megazint s következik a hétköznapok hosszú, de nagyon hosszú sora. De talán még se, a város építési már a nyári mulatóhelyet a műkertben, a hol bizonyára sokszor találják adnak egymás-

nak, a kik mulatni ohajtanak. A megnyitás ünneplés lesz s a megnyitás napja bizonyára ünnepnap a sok hétköznap között, melyre a társasélet nyáron utalva van.

Rózsáért élt — rózsáért halt meg.

— Rajz. —

Elbeszéltem az anyá történetét s hogy adása ne legyen a valóság, hallgassátok meg a leányját is.

Két évvel később, hogy a gróf születése napja évfordulóján Teréz élettörténetét elmondta s beszéd közben keserű önváddal panasolta, hogy Teréz egyetlen leányát évek óta hiába keresi, engem élet-szomjan kiűzött a világba, el az otthonból, hogy idegen népek és nemzetek között fájdalmasan tanuljam meg tulajdon nemzetem és hazám hátramaradtóságának okait ismerni.

Vándorlásaim közben visszatértem, a regevény Baden-Badenba tértem megpihenni, hol akkor az európai diplomácia nevezettségét várták és a pénz-és művészköznyelvi valzer s jainbus itemű polkóknak szökődéselve, mely azon általános emberi gyöngém élénk tanújele, hogy a nagyok és kitűnők gyarló porhüvelyét is esodállalt nézem, csak félig vonzott ez alkalommal; félig más kénszerített oda; szivem, melynek akkoriban minden dobbanása, szenvedélyes szerelme térdre lán-golt, te hamis kis spanyol leány, ki egyetlen mosolyodért millióit gyűjtöttél bársony ujjaid közé, hogy eldobálhád olyan férfi után, kit mosolyod el nem bővölt s ki mikor hajad szálát ezrekért árulták, egész magadat nem akart elfogadni, — ingyen.

De hát nem ő róla szól mesém, csak nála kezdődik!...

Réggel volt, midőn Baden-Badenbe értem s bár jól tudtam, hogy szerelmesemnél bármiből időben nyílt ajtókra találok, egy bourbon-rózsával adtam tudtára megérkezésem...

Hogy miért ily különös módon? Majd máskor mesélem el, most csak annyit, hogy az én szerelmem, melyre — mint mondá — büszkébb legfényesebb diadalinnál, olyannak gondolja, mint XVIII. Lajos híres rózsát, melyek a Bourbonok történetében a halál megváltását jelentik.

... Az elküldött rózsákat rövid idő múlva magam követtem s a kora délelőtt daczára szerelmem már pompás otthonkájában találtam. A viszontlátás képzeltét legnagyobb örömeim borult nyakamba és szokása szerint behuny szemmel ajkamhoz toltá homlokát, hogy megeseköljam.

— Valóban úratom — mondá néhány rövid kérdés után — ahoz hasonló örömet, hogy meglátogattok, csak e virággal szereshetett volna!

— Nézze csak! mintha a természet alkotta volna! Isteneimre szebb a tavasz legszebb kitöltésainál. Annál a fiatal leánytál vette, kit rózsá-lopásért három hónapig tartó fogságra ítélték!...

— Minő leányról beszél magácska? — kérdeztem szerelmemen.

— Hát arról a szép kis Margitról, ki e szép bourbon-rózsát is csinálta!

— Nem ismerem!...

— Oh, pedig minő érdekes teremés. Majd bemutatom!... Meg kell azonban önnek kedves barátom, mint jógnász mondanom, hogy a törvény néha rettenetesen iszonyú!

ban már másodikban alázatos kérelmét; a küldetésünknek, s általában a kérelmezőknek adott megnyugtató miniszteri válasz csak tápot nyújtott azon reménynek, mely szerint az iparosság silyedő kétes helyzetének a boldogulás útjára terelése, az ipartörvény módosításához kötött várakozás kielégítésével teljesen elérve lesz; azonban alig hogy közbülső a megnyugtató miniszteri ígéretet küldönnkel, nyilvánosá tette, hogy br. Kemény Gábor ipar-kereskedelmi miniszter, ki az iparügyek beható tanulmányozása folytán az ipartörvény javítás módjait megjelölésére már hivatva volt, e miniszteri szakfarczát letette, s az egy újminiszternek gr. Széchényi Pálnak adott át; hogy e közbülső eset által az összes iparosság 1879 óta szűz, s százezer alakban kifejezett panasz nyilvánítása, indokolt kérelmezői kárba ne vesszenek, ezek figyelembe vételét az új miniszternek, a II. ik ipar congressus által kiküldött „végrehajlt bizottság” Ráth Károly országos iparegylet alelnök vezetésével egy tekintélyes küldöttsége által kérelmezte; ezen a hazai ipar legkínzóbb pártólóból, s elsőrendű iparosból csoportosult küldöttség azon választ nyerte, hogy a miniszter mint új szakfarczát az iparügyeket tanulmányozni fogja, s a beszerzett alapon készkedik az ipartörvény módosítására a kelio intézkedéseket megtenni. Ime, t. közgyűlés, az iparosság boldogulása czéljából, az ország iparosi által vezetett mozgalomnak a mai napig az a végso pontja.

A mozgalom másik ága, maga a magas kormány kezében van; ennek czélja: miként fennbéli említet, az iparos nemzedék elméleti oktatásával párhuzamosan fejlesztendő szakképzés segélyével a valódi ipar fejlődése által az ország általános anyagi javulására hatni; e czélhoz vezető eszközök mozgótereje, a törvényhozás által évenként megállapított pénzüsség, — mely az ipar-kereskedelmi törvény által 1883-ik évre 105,500 forintban szavatott meg. Már a mult évi jelentésben a tárgyra vonatkozó részében hangsúlyoztam, hogy a hazai ipar fejlesztésére utalványozott jelentékeny összegek felosztásából láthatjuk legvilágosabban, hogy egy és ugyanazon czélra, a hazai ipar versenyképesség fejlesztésére, egyfelől az iparosság, másfelől a kormány által vezetett mozgalmak mely eltérő alapelvekből indultak.

Még az iparosság a bajok orvoslásától véli abban, ha törvényben kimondatik, hogy minden iparos társulathoz csatlakozzék, tehát a kénszertársulás törvénybe igatásával lennének a bajok orvoslhatók. Eillenben a kormány intézkedéseiből, különösen az ipar fejlesztés czéljára adott összegek felhasználásából láthatjuk, hogy az iparosság által hanzogatott bajok fensőbb helyen nem ismertettek el olyanokul, melyek az ipar fejlődésére gátul szolgálnának; sőt annyit is lehet mondani, hogy azon ipar, melylyel mi, s legnagyobb részben a kérvényezők foglalkozunk, nem tekintetik azon iparnak, melynek kissé alább szállása, vagy kissé emelkedésétől Magyarország iparos államja fejlődése s annak anyagi gazdagodása feltételeztetik; minden

jel oda mutat, hogy azon ezél, mely felé a magas kormány intézkedései vezetnek, alig lehet más, hogy Anglia, mint leggazdagabb iparos állam mintájára, tudományos alapon vezetett, nagyban termelő ipart honosított, s ehhez szakképzett, értelmes munkásosztályt képezett; ki erre nézve bővebb meggyőződést szerezni óhajtana, utalom a földmívelés, ipar-és kereskedelmi minisztérium 1882. évi elöterjesztett költségelirányzatának megtekintésére.

A másik, s tanügyi minisztérium költség-elirányzata ép oly bizonyíték arra, hogy a hazai ipar felvirágzását az utónak jövő iskolázott iparos nemzedéktől váratik; és ez oly általános nézet, hogy ezzel bármerre tekintünk, mindenütt találkozzunk, sőt hivatkozom saját egyesületünk ügyvezetéséről felvett jegyzőkönyveinkre; igazolni fogják, hogy e téren ez egyesület is erkölcsi sújának latba vetésével igyekezett oly eszköz teremténi, melynek segélyével az iparos-tanonc oktatás körül sikerrel folytathatja szerény működését.

Az iparos oktatásügy körül vezetett mozgalom jelentékeny, s érdekességénél fogva megérdemli, hogy vele kissé foglalkozzam.

Az ipar-kereskedelmi társzánál a gyakorlati ipar fejlesztés czéljára a már fennbéli jelzett 105,500 frton túl az iparos oktatás elősegítésére a közoktatásügyi miniszter rendelkezésére nem kevesebb összeg adatik, mely összeg felosztásánál a most elő iparosság közvetve annyiban részesül, hogy tanoncjai az iparos, ismétlő-és rajziskolákban — ott a hol máriylenek vannak — oktatást nyernek. Hogy az iparos nemzedék ez úton nvert oktatástól a hazai ipar fejlesztésére mily fontos eredmény váratik: magyarázatul szolgáljon az eset, mely a közoktatásügyi minisztérium költségvetése tárgyalása alatt történt. A költségelirányzatban a budapesti iparos-tanonc iskolák segélyezésére 6000 frt, a vidéken levőkre 8000 frt volt felvéve, gróf Zichy Jenő, mint a hazai iparérdekek ez időszereüt ősszel és jóakarattal előterelőrekvő bajnok, felszóllalt, jelszaván: hogy 8000 frttal az eddig létrehozott iskolákat feltegeniti és újakat felállítani nem lehet, határozati javaslatában kéri az előirányzott 8000 frtnak 20,000-re emelését; azonban e kért összeg megajánlása a pénzügyi miniszter által elenvezetvén, a most előirányzott összegnek tetemesen emelése jóvő évre ígértetett; ezen miniszteri ígérethez hivatkozással gr. Zichy Jenő kijelenté, „hogy ha az iparosnak a képzetésre alkalmas nem adunk, akkor a társadalomnak egy oly beteg testét fogjuk teremteni, mely sem iparos, sem földműves, hanem csak nyűg leze a társadalomnak”, „hogy e hátramaradás ne legyen, mert itt minden mulasztott nap vesztés”, a vidéken létező, s felállítandó iparos iskolák segélyezésére ez évre sajátjából 12,000 frtot bocsát a miniszter rendelkezésére; ezen mindenestere nagyfontosságú, s a hazai iparérdekek iránt tanúsított nemes érzelhet erőt eslekményét tanúsítván kívántam felhozni arra nézve, hogy ez által is világosabban látva ismerjük fel, mily elenentes eszközökkel küzdünk egy és ugyanazon czélra az iparosság boldogulására, s a hazai ipar életerőssé teremtésére.

Azon kérdésre, vajjon az iparos-tanoncok eddig észlelt egy oldalú oktatásával el lesz-e érve az óhajtott ezél; az idő meghozza a választ azoknak, kiknek a gondviselés megengedi, hogy a választért itt e földön még sok éveken át várhatnak; azonban a viszonyok-s

a közéletből merített minden napi tapasztalato kból fogólag már mondatunk annyit, hogy az iparos-tanonc oktatásnak folyamatba vett módja az embert kivetheti a vaktudatlanság sötétségéből, mely magában véve is a legmagasabb emberi törekvés, de a szoros értelemben vett iparkérdés szerencsés megoldására vezető egyedül eszközül aligha fog bizonyulni; ezt már gyanítani engedti a tapasztalat, mert látjuk, hogy az iskola falai közül hozott csekély szellemi képzettégek iparos-tanoncaink és segédjeinkben nem annyira a munkaképzést észleli az ipar tökélyesítését, mint inkább a magasabb igényeket kelti fel az átludományosság tovább képzésére, melynek boldogító netovábbjára szinpad deszkáin vélik találhatni; így látjuk ezt nálunk, s így tudjuk ezt az egész hazában, s képzelteljük-e, hogy az a fiatal munkás, kinek homlokát egyszer megérinté a magyarok ősi papir koronája, mily gondolatokkal ill a tökéje mellett, hol napi munkájáért az ipar alig elegendő kenyér-s vízzel fizet! Azonban ez az út is czélhoz vezet az úgy is forrongó munkáskérdés megoldásához.

Fővárosi levél.

(Mit evett Hatos Sándor? — A saját és a rablógylkosok — Egy kis speech a haláltüntetés ellen — Abrándozás — Solymsi a halált tanulmányozza. — Egy Abrándozás. — Két titkos javaslat.)

Hatos Sándor rablógylkos halála előtt levest, húst és mákosztészt evett, (melyet maga kívánt), bort ivott s egyre ezt a nóát dúdolta: „Fáj a szívem, teher neki az élet.” Az akasztófa alatt ezek voltak utolsó szavai: „Bocsássanak meg, ha valakinek valamit vétettem.”

Ime ilyen pontos részletességgel közlik a lapok egy rablógylkos utolsó óráit. Ha Hatos Sándor nem rablógylkos, de egy nagy dílamfűrti, vítezi halállal kimuló hős, az emberi művelődés történetében korszakot alkotó tudós, vagy halhatatlan műveket alkotó művész lett volna, még akkor is elég leend vala az a pontos részletelés utóóról. De Hatos Sándor csak egy közönséges rablógylkos volt, és a ki olvassa utolsó óráit, úgy fogja találni, hogy hős halállal halt meg. Mert nálunk minden rablógylkos hős halállal mul ki, és a lapok hasáskban gloriálkják halálát, és az a büne hajlandó gonosztevő, ki eddig csak apró tolvajlásokban gyakorolta magát, nem retten többé vissza ez olvasmányok hatása alatt a gyilkosságtól sem, mert tudja, hogy halálát a nép csaknem szentté avatásnak, mártýriumnak tekinti; szájról-szájra fognak járn utolsó szavai és az ő történetét ott fogják árulni a ponyvák és nevét népdalba fogják szőni az utókor számára.

Hatos Sándor ezzel a tudattal lépett az akasztófa alá, s úgyiszólván kóvetele, hogy az ő utolsó mondkáját haligassák meg mind-azok, a kik jelen voltak az ő szentté . . . akarom mondani az ő felakasztásánál. És ezelt ért, mert valamennyi lap — egy nagyon magas nívuson álló lap kivételével — közli is szőszent az ő végbölcsaját a világtól. És ki tudja, ma-holnap nem szóla-e már meg az ő Tatár Péterre, hogy feljegyezze nevét a Sobry és Rózsa Sándoré mellé.

Persze, persze ez csak a sajtónak kinövése.

Hiszzen ha gáncoskodni akarnánk, ott kellene kezdenünk, a hol már oly sokan

közé meghalni. Kettőt hagyott leányának az anya örökre, vetődikve veszélyes két tulajdonságot: szépséget és szenvedélyes szerelmét a virágok iránt.

Nem hagyhattam a leányt tovább it; helyzetének megváltoztatására nemcsak személyes vonzódásom sorsa iránt, hanem a gróf emléke is kényeztetett. Fölkerestem az orvost és sikerült vele megbeszélnem, hogy tekintettel Margit multjára, mint monomaniikus beteg bocsássák szabadon és felelősségemre küldjék gyógyintézetbe. Sikerült is öt egy tisztességes nő gondjaira bízva Bécsben elhelyezni; egy kis összeget is kölcsönöztem volt neki, miután ajándékba elfogadni semmit nem akart, és ezzel kezdte meg börtönbene tanult művészetét szabadságában érvényesíteni. Rövid idő múlva Hamvai Margit virágai európai hírvé lettek. Az udvari körökben majdnem törvényenyé vált Margit virágaival jeleni meg s miután már maga nem győzte, műhelyt szervezett, melyben néha ötven leány is dolgozott . . .

Szeretett-e valaha? Művészezte annyira eltöltötte lelkét, melyet szorgalma a nagy költők gondolataival különben is felvirágozt, hogy sohasem ismerte az unalmat. Magányosságát az által népsítette be, hogy egy árva leányt vett magához.

Később szép vagyont szerzeve, visszajött hazájába s egy csendes faluba vonulva élte le napjait. Midőn utóljára láttam, így szót hozzáim egy virágot nyujtva emléklül: ne feledje el barátom soha, hogy a természet szépségeiből is megtanulhatni azt, a mit a nagy tudósok könyvekbe írnak!

Faustinus Lucifer.

jártek előttünk: ki kellene keltnünk a haláltüntetés ellen.

Hát csakugyan volna a társadalomnak privilegiuma arra, hogy egy ember-életet oltsón ki? Igazságot szolgáltát a társadalom akkor, midőn a gyilkosságot ugyancsak gyilkossággal büntet meg és elköveti ugyanazt a bűnt az igazság álcájára által öntudatosan, kiszámítva, a mely bűnért ő olyan kegyetlen büntet egy műveletlen, lelketlen embert, a ki a legfőbb esetben talán a nélkül, hogy tettének iszonyú horderejét ismerne, követi el a gyilkosságot? Vajjon, ha megtartottuk azt a törvényt, mely halállal bünteti a halált, miért nem tartjuk fenn a másikat is: fogat fogért, szemet szemért? Vagy talán azt hiszi a társadalom, hogy egy gyilkos felakasztása elrettentő példaként szolgál? De hát akkor miért történnek mégis egyre gyilkosságok? Nem, nem, a társadalom e kegyetlen igazságszolgáltatása, csak vadítja a vért, csak felkorbácsolja a szenvedélyeket és bátran merjük állítani, hogy addig, a míg a társadalomnak lesznek böhérjai, a míg akad ember, a ki mint Kozarek már harminczhat embert kivégezt, addig lesznek a társadalomnak gyilkosai is.

Az egyik involválja a másikat . . .

De hát hova tévedünk? A halál büntetés ellen tartunk specehet?

Szinte látjuk azt az előkelő mosolyt, melyet naiv szavaink egyik másik nagy jogtudós arczára csalnak.

— Szegény ábrándozó!

Igazuk van, az egész csak egy futó ábránd volt. Elfelejtettem, hogy abban a szadban élünk, mikor még háborúkat viselnek, embereket akasztanak, rituális gyilkosság elkövetésében hisznek és a botot újból be akarják hozni az iskolába, mint a legjobban czélhoz vezető nevelési eszközt.

És a lapoknak is igazuk van, mikor hasáskban gloriálkják a rablógylkos felakasztását. Az olvasó közönség elvárja tőlök, hogy megírják számukra, hogy Hatos Sándor mákosztészt evett, hogy Kozarek miként illesztette nyakára a kötelet és hogy meddig rángatózott a rablógylkos teste az igazságszolgáltató kötelon.

Mert ezt tudni kívánja mindenki, nem lévén minden ember abban a kellemes helyzetben, mint Solymsy Elek barátunk, a ki végy néz minden kivégzést, hogy a halált tanulmányozza, noha — mint Mikszáth róla szellemesen megjegyzi — ő sahase hal meg a szinpadon, hanem csak — gyöngélekedik.

A sajtónak — ha saját érdekeit jól fogja — nincs is egyéb feladata, mint közönség kívánságát teljesíteni. Némelyek ugyan még nemesebb feladatról, a nép neveléséről, a közönség izlésének nemességéről, magasztos eszmék terjesztéséről is akarnak valamit tudni, de hát ezek csak szegény ábrándozók, kik kergetik az illuziókat és az emberiségnek akarják boldogítani nevetésesen magasztos eszméikkel, épen mint egy szegény névtelen pénzügyi kapacitás, vagy orsz. képviselő, ki a minapában két javaslatot nyújtott be a képviselőházhoz, mely — mint nagyképűen állítják — hivatva volna ugyan az egész állam közgazdasági bajait gyökeresen kigyógyítani, de ama bizonyos kapacitások, kik a jelen viszonyok között nagyon is jól érzik magukat, honboldogtást, ábrándozást látnak benne és vizsgálatlanul dobják a máglyára.

A sajtó pedig, oh a sajtónak egész más dolga van, mint a honboldogítókkal foglalkozni, az ő hasáskban ott tündöklik, hogy Hatos Sándor rablógylkos halála előtt levest, húst és mákos tésztát evett . . .

Hevesi József.

Vasúti állomásunk.

A „Kecskeméti” utolsó esztörtöki számában a közönség kényelme tekintetéből állomásunk restaurálása, illetve az ott létesítendő rendszabályok erős kritika alá vettek. Mi a magunk részéről leghitelesebb külforrásból merített értesüléseink szerint tisztelt lapársunk ezafolatait csak részben helyeselhetjük. Igaz, hogy az osztrák államvaspálya-társaság helybeli épülete távolról sem úti meg a mértékét és messze van attól, hogy a kecskeméti közönség méltó igényeit kielégtené. A társaság nagyon keveset látszik törődni velünk és figyelembe se veszi azon nagy forgalmat és nagy jövedelmet, melyet városunk ezen vasút-ágnak szerez.

De tény az is, hogy mielőtt állomásunk jelenlegi derék főnöke ide áthelyeztetett, az indház rendkívül el volt hanyagolva és a stáción törhetetlen rendtelenség fordultak elő. Állomásfőnökünk azonban erélyes kézzel igyekszik most rendet csinálni minden tekintetben. Azon újabb rendszabályok is, melyek legközelebb mindenesetre életbe léptetnek, inkább az utazó-és váraközönség kényelmére, mint ellenére hoztak. Nem a közönség lesz kizárva a vártermekekből, hanem a nem váró, nem utazó, akadlyt képező bámulók csapatjai, mint eszedék, katonák, gyermekek, mesterlegények és ajtóátmozgatók, kik más szorakozás hiányában, a vasutat szemelik ki találka-helyül. Tény, hogy évek óta a vasúti indház eszedék stb. által pro-

Oh, bár tehetnék valamit a szegény Margit érdekében! . . . nem börtön, hanem ápolás és a leggyönderebb bánásmód való neki, mert ő nem bűnös, hanem beteg: monomaniában szenved! Itéjme, hogy családtag-e? A börtönből kérezősködésemre, hogy a szép Margit mért van elcsukva, azt válaszolá, hogy a rózsák iránt való rajongászerű szeretete annyira vitte, hogy a legszebb kertek virító rózsáit ellopokta. Sokszor rótták meg e tetéért pénzbüntetéssel önkünl Magyarországon — mert a szép Margit magyar leány — és Bécsben is háromszor állott a törvénszék előtt ugyanilyen ügyben; idekerülve Baden-Badenbe, a meránói herceg kastélykertjének rózsáit fosztogatta, de a kertész egyszer rajta kapta és itt betudta régi bűnait, elitélték 3 hónapra. . . Még épen két hónapja van hátra! Az egész ügy állását tegnap tudtam meg, midőn meglátogattam. Beszéltem ez alkalommal az orrossal is, ki szintén panaszokodott, hogy a jogászok kevés ügyet votnek a cselekvény motívumaira és csak magát a tényt vizsgálják. Az orvos beszéte azt is, hogy midőn Margitól kérdeztek, hogy mivel óhajta idejét tölteni, azt felelé: virágokat akarok csinálni. A főgház őre megindulva a leány szerencsétlenségén és szemérem, késszéggel szerette meg neki az eszközöket; így kezdett Margit virágokat csinálni; lassan-lassan olyan tökéletességre vitte művészetét, hogy hamar kelendők, sőt nagyon keresettek lettek. Börtönre beszéli, hogy mikor a többiek, kik vele vannak elcsukva, használják kicsiny szünetükre és sétára mennek, Margit feszült szorgalommal ül asztalkájánál, ül és dolgozik; szorgalmával és magaviselével olyan tekintélyt szerzett társaival szemben, hogy közöttük

a legrovottabb életűek is tisztelettel közelednek feléje s versenyöz szorgalommal elégitik ki kívánságait. A doktorhoz így szólt nem rég: sohse fogok többet orvos ir virágokat lopni, mert már magam is tudok csinálni . . .

Körülbelül ezeket mondotta a szép Margitól hamis szerelmem, s esodlatos-e, ha ellenállhatatlan vágy ébredt bennem őt felkeresni. Valóban képzelmem, mely Teréz elvezett leányát vándorlásaim közben mindig valamit meglepően különös helyzetben véltam föltalálni, erősen ösztökél a leány felkeresésére, hogy egyrészt megnézzem műhelyét és művészetét, másrészt pedig keressen benne, a kit a nagylelkű grófnak föltalánia nem sikerült.

Hamis barátám közbenjárása folytán sikerült is engedélyt nyernem Margit meglátogatására. Belépésemnél azzal a kifogással éltem, hogy megrendeléseket akarok nála tenni. Óhajtasom nyilvánítása után a börtönön hangosan kiáltá: — Hamvai Margit keresik!

— Hamvai Margit! — ismétlem esőndesen a börtönön ut. — Igen! így hívták azt is, kit a gróf keresett, és midőn a szép leány elébeim lépett, élnékn ajult föl lelkem előtt az a kép, melyet a gróf Terézről festett éleim. De gyanúmat nem mertem nyilvánítani, és hideg szavakkal kértem néhány megrendelés gyors elkészítésére. Hanem még sem akartam elválni tőle a nélkül, hogy meg ne kérdezzem: kik zülei, s honnan származik, mert barátóm többször is említette, hogy magyar leány!

Kérdésem czélhoz vezetett: ő volt Teréz árva! Anyja halálos betegségtől nem tekintve elvitte leánykáját férje rokonaihoz s szívökre kötve sorsát, haza ment rózsái

títulva volt és a tisztességes ételő- vagy váróközönség csak szegyenkeze állhatott a gyűlésvész csapatok között, melyek botrányt botrányra iscenéztek gyakran.

Az újabb intézkedések tehát épen arra szolgálnak, hogy az intelligens közönség erkölcsérzetét az ilyen nyilvános botrányoktól megkíméljék és mi csak helyeslejték az állomásfőnök elnyit, hogy a tisztességes közönséget elküldjön a hozzá nem való elemektől. Mert nem mint a „Kecskemét” mondja, az összes közönség lesz a bemenetlő elitúra, hanem a belső termekbe és a farácsozattal elzáró térre csak és kizárólag tisztességes közönség bocsájtatik.

Külömben, hogy az állomásfőnök megnyire iparkodik az intelligens közönség igényeinek megfelelni, abból is kiténik, hogy miután az új omnibuszvonatok megállapodása a városi műkérték az igazgatóság által nem lett helybenhagyva, ő a szárnyszerűt közlekedő mondonyt fogja ezen célra felhasználni és csak a díjak mellett a közönség naponta gyakrabban közközelkedhet majd a műkérték, mely újabb berendezése által városunk legszebb mulatóhelye leendő. Ennyit kívánunk az igazság szempontjából tisztelt lap-társunk reflexióira megjegyezni.

ÜDONSÁGOK.

— Ma van a görög egyházban a husvét szent ünnepe. Nagypénteken más vallású keresztények is tömegesen keresték fel Jézus sírját, a földmunkás magasztos ténye pedig ma éjjel 2 órakor egész fényfelment végbe.

— Necrológ. Dr. Horváth János urat és köztisztviselőt álló családját mely gyász érte. Dr. Horváth Jánosné úrnő édes anyjának halála által. A kiadott gyászlap így hangzik: Aholírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik a forrón szeretett anyának, napjának, nagyanyának és dédanyának úrv. Kollerich Mártonné szül. Kozmár Teréziának, folyó évi április hó 22-én reggel 6 órakor, áldásdás életének 80-ik évében, tudószerűdés folytán bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei a gyászházban: Ferencz Józsefrakpart 21. szám, a róm. kath. szertartás szerint beemeltetve. F. évi április hó 23-án délután 5 órakor fognak a ke-repesít-űt melletti sírkertben levő családi sír-boltban örök nyugalomra helyeztetni. — Az engedeltő gyászmise f. évi április hó 24-én délelőtt 9 órakor a szt. ferenczendiek tem-plo-mában az egék Urának bemutatattni. Kelt Budapeston, 1883. évi április hó 22-én. Kollerich Vilma férj. id. Dr. Horváth Jánosné mint leánya. Id. Dr. Horváth János mint veje. Ifj. Dr. Horváth János, Horváth Riza és férje Györfly Balázs. Dr. Horváth Mihály, Horváth Áda és Horváth István mint unokái. Kollerich Pál mint fia. Wagner Mária férj. Kollerich Pálné mint menyje. Kollerich Lajos, Kollerich Vilma és férje ifj. bonyhádi Perczel Gyula, Kollerich Anna, Kollerich Irma, Kollerich Imre, Kollerich Géza, Kollerich Margit és Kollerich Béla mint unokái. Bonyhádi Perczel György és bonyhádi Perczel Miklós mint dédunokái. Áldás és béke lebegjen a drága halott zavartalan nyugalma felett!

— Laptársunk a „Kecskemét”-nek a nyári szinkór építészeti vonatkozású híre óda mód-sítjuk, hogy Miklósy Gyula szingzagató által benyújtott tervrajz — az építészeti szakbizott-ság véleményes jelentése szerint — annyira hiányos, hogy az sem építészeti, sem tűrendő-ri szempontból meg nea bírálható, továbbá nincs kitüntetve a karzat oszlopainak erő-sége, nem említtetik mily anyaggal lenne a fedézet borítandó, s végre az épület részle-teiről a szelvények hiányoznak, meg anyyi indok, hogy a bemutatott tervrajz az építke-zésre alapul nem szolgálhat, annál fogva Mik-lósy úr egy újabb szabályszerinti tervrajz bemutatására utasítottat. Kérvényének egyéb részei feletti érdemleges határozat, illetve az egész ügynek közgyűlés elé terjesztése is az új terv beadása után fog megtörténni.

— Hymen. Örömmel regisztráljuk, hogy Balázsfalvi Kiss Aladár es. kir. huszárhadnagy és földbírtokos f. hó 22-én tartotta eljegye-zését Kiszécsy Szeeless Pál nagy-körösi bírtokos úr bájós és kedves leányával Jozánával. Tar-tós boldogságot kívánunk a kölcsönös szerel-men alapuló frigyesz.

— A városnak eredménye. F. hó 9-ől 17-ig folyt le sorozatunk a katonasorozás, mely szerint az 1883. évre kiállítandó hadjutalék-ból a rendes hadsergének soroztatott az I. kor-osztályból 60, a II. korosztályból 60, a III. kor-osztályból 41 újonc, továbbá már előbb soroztatott I egy éves önkényes s feltétlen találtatott alkalmassal 1, így a es. kir. had-sergének összesen 163 újonc soroztatott, a póttartalékokhoz 21, a honvédséghez pedig 78 újonc.

— Kirándulás Párisba és vissza. A páris kirándulást rendező társaság tudatja a t. közönséggel, hogy a kirándulás a f. é. augusztus havában vagy szept. hó első napjaiban fog megtörténni. A rendező társaságnak sikerült az érdekelte vasúttársulatoknál rendkívüli menedjű kedvezményt kieszközölni; minthogy azonban a württembergi, bádeni és elszász-lotharingiai vasúttal, a menetdíjak vonalaira

eső részére névze teljes megegyezés még létre nem jött, ennek elintézéséig a menetdíj összege tudomásra nem hozható: Úránny oda: Debrecezen, Budapest, Bécs, Salzburg, Ulm, Breiten, Kehl, Avrieourt, Páris. A kiknek tetszik, ez uton jöhetnek vissza; kieszközölte azonban a kirándulást rendező társaság, hogy a kirándulásban résztvevők csekély ráfizetésével a Schweitzer át is jöhessenek vissza, a következő nevezetesebb városok érintésével: Páris, Belfort, Delle (Sweitzer át) — Lindau, Salzburg, stb. A menetjegy érvényessége egy hónapra fog terjedni s tekintettel az út hosszúságára s arra, hogy a kirándulásban kik is részt vesznek: oda menet két, esetleg három helyen (Bécs, München és Strass-burg) hosszabb pihenők fognak tartatni, hol vendéglői szállásokról természetesen előre gondoskodva lesz. A visszautazásnál minden nevezetesebb városban kiszállani s ott (az egy hónapidőtartamon belül) tetszés szerinti időt tölteni lehet. Minthogy az utelvek meg-szerzése sok utánjárással történik, különösen a vidé-ken, kieszközölte a kirándulást rendező társaság a m. kir. belügyminiszteriummal, hogy az utelvekkel nem szükséges az illető hatóságokhoz fordulni, hanem ki-ki személyleírását a külföldi utvelvélő járó 2 frntyi díjjal együtt a kirándulást rendező társaságnak Debrece-nben beküldeni, annak alapján a maga a társaság szerzi meg az utelveket. Kieszközölte továbbá a kirándulást rendező társaság, hogy az utelvelet a francia konzulá-tusnál Bécsben sem látamozni, sem az azért járó 10 frankot fizetni nem kell, miáltal a kirándulók összesége tetemes kiadástól lett megkímélve. A kirándulás tár-gyában vidékről levelbeli kérdézőkördések: a „párisi kirándulást rendező társaság Debrecezenben”, czim alatt intézendők.

— Szerencsétlenség. Kerekes László 53 éves nős, fuvaros, folyó hó 23-án reggel — midőn lovai megleketetésére az istállóba ment — egy, kevéssel előbb a nagy-körösi vásáron vett lova, oly szerencsétlenül rágta oldalába, hogy pár óra múlva belső elvérzés folytán elhalt. Őzeget és árvaakat hagyott maga után.

— Hieronymi Károly, az osztr. magyar államasút-társaság új igazgatójának fogadtatásáról a „Kecskemét” tévesen közli, hogy az igazgató Dörner vonalfőnök-helyetteset fo-gadta, mert ezt hivatászerűleg csak Hessay Béla állomásfőnök tehetette és tette is, mint állomásunk legelső hivatalnok. Téves az is, hogy a vonatot Weisz vonalfőnök vezette, mert ezt is csak fogalmi hivatalnok teheti. Külömben tény, hogy az igazgató teljes meg-elégedését fejezte ki a helybeli összes ügy-kezelésére néve.

— A helybeli műkedvelő zenekar szokásos évi májusi kirándulását május hó 2-án tartja meg a városi műkértben.

— F. hó 15-én tartottat városunkban a kerületi reform. lelkesek tractuális gyűlése, melyen a kecskeméti esperességhez tartozó parochiák bevételei, kiadási s egyéb intéz-kedések kerültek megvitattás alá.

— A városi tisztviselőség majálisa, mint halljuk, május hó 23-án tartatik meg a városi műkértben, mely egyszerűen az ott épülő díszes nyári virgáda megnyitása is leendő.

— A helybeli kereskedő czégek üzletei közös elhatározás folytán a nyári évad alatt vasár- és ünnepnapok délutánján zárva lesznek.

— A 38-ik gyalogezred tartalékosai 13 napi gyakorlatra ma rukkoltak be.

— Multkor között egyik rendőri hírtüket oda kérjük módosítani, hogy a sertés-tolvajokat nem Subányi rendőr, hanem Dömötör Sándor városi szolga fedezte föl és fogta el.

— A helybeli iparos-íjuszag önképő-egye-lete jövő hó 14-ikén, azaz pünkösd második napján műkedvelői színelőadást rendez. Szig-lyetinek egyik jeles népsziműve kerül színe: a „Szökött katoná.” Felhívjuk rá a nagyérdemű közönség becesis figyelmét, mi-után a rendezőség mindent elkövetett, hogy az előadás sikerüljön.

— Rendőri hírek. Két rendbeli lopás és csalásért került Kovács József fuvaros a kőterba. A napokban a vasútról hozott kocsin vendéget nevezett, s míg az egy házhoz be-tért, addig annak 5 frt. értékű teli kenderjött eltolvajolva tovább állott. F. hó 21-én pedig Könyves László 4-ik tized, 84. sz. alatti csizmadia iparos házánál megjelenvén, ott magát Schwarz Dávid kocsisának állítván, kicsalt hitelben egy pár új csizmát 8 frt. 50 kr. értékben, s azon állítással, hogy mind-járt kiifizi adósságát, a csizmadia lakásától egy kis leányt el is hívott magával Schwarz Dávid házához, s azt az udvar alsó kapujánál megállította, ő pedig a felső kapun ki-szökött. A rendőrségnek sikerült csalót ki-nyomozni, elfogni s a járásbírósnak át-szól-gatni. — F. hónap elején valóságos tolvajbando működött alpar pusztá és kör-nyékén. F. hó 5-én Konez József p. alpari lakos tanyafalának kiadásával 11 frt. értékű lisztet; Bába Kovács Antal tanyájáról 12 frt. 40 kr. értékű szárnyszerű állatokat; ápril 9-ére virradóra Tuba Józseftől 28 frt. 50 kr. értékű ruhaneveket, 4 frt. 40 kr. értékű élelmiszere-keket; id. Beke Istvántól két db. stűdő dísz-őrt 35 frt. értékben; ápril 11-én virradóra Faragó János tanyai háza kiadásá s házfő-dele felbontásával 151 frt. 70 kr. értékű in-góságokat; Beke György 24. sz. a. lakostól házipalásának feltörésével 40 frt. értékű sertéshúst és szalonmájt; ifj. Beke Istvántól ugyancsak húsméneket és szalonmájt 32 frt.

értékben; összesen 7 helyről 310 frt. 60 kr. erejéig történt tolvajlás. A kárt szenvedettek maguk összedőlván, elindultak kárt keresni a szikrai közlegelőre nevezett nyomok után, s ott Szél Imre úr számadó juhásza Bonga Tóth Istvánnak veremében sikerült a lopott holmik legnagyobb részét feltalálni, valamint a betörésnél használt vésoket és tolvajboc-skört stb. is. A tolvajlási esetek a rendőri hivatalnál is bejelentvén, kellő számú mezei rendőrség a nyomozást folytatta, minek erede-ménye lön, hogy ifj. Bogracs Hajagos János juhászbajtár gulyájánál megtalálták egy be-temetett gödörben a még hiányzó ingóságok-at. Minek folytán egy egész tolvajbando fogatot össze s névszerint ifj. Bogracs Haj-a-gos János, Nagy János, Káti István a tör-vényszék fenytő osztályához kísértettek át, míg Bonga Tóth István és id. Bogracs Ha-j-agos János kezesség mellett ideiglenesen szabad lónak haggyattak.

— Meghaltak folyó hó 20-ól 26-ig bezárólag: 20-án: Szabó Tera törvénytelen leánya Eszter 13 éves, veseleueteltl gyengeség; Uri Kis István nős köhmes 66 éves, tüdővízeiny; Barkus Klára öz. Varga Sándorné 80 éves, végegyengülés; Kovács Antal halvaszületett fia. 21-én: Tóth Mihály leánya Mária 14 hónapos, vör-heny; Kabók Juliánna öz. Kovács Józsefné 49 éves, sorvadás; Kis Mihály fia István 8 éves, vörheny; Kosa János özvegy kertes 81 éves, aggkór; Nagy István leánya Rozália 4 hónapos, görcs. 22-én: Szabó Sándor fia Péter 3 1/2 éves, rixkór; Galla Mihály fia József 4 éves, vörheny; Galla Mihály leánya Mária 4 hónapos, vörheny; Láda Jánosné s. Kis Eszter 31 éves, gümö-rök; Kovács Gyergely fia József 7 hónapos, fogzási görcs. 23-án: Török Ferencz fia Ferencz 5 éves, vör-heny; Nagy Mihály fia Sándor 6 hónapos, görcs; Hardi Mária törvénytelen fia János 11 hónapos, tüdő-hurut; Kerekes László nős fuvaros 53 éves, belső el-vérzés. 24-én: Szabó János leánya Magdolna 18 éves, tüdőlob; Ferenczi Pál fia Pál 1 éves, torokgyík. 25-én: Abel József fia Lajos 4 éves, himlő; Gábor János fia Mihály 1 1/2 éves, sorvadás; Böcsa Mihály halvaszületett fia; Sztus Juhász Antal fia Antal 9 hónapos, általános sorvadás; Molnár Mátyás nős napzsmos 57 éves, gümökór; Valkai Sára Gyula Lajosné 34 éves, gümö-kór. 26-án: Kecskeméti András leánya Rozália 2 1/2 éves, vörheny; Nagy Ilona özvegy Markos Istvánné 79 éves, torokgyík; Dekány György fia József 5 1/2 éves, vörheny.

Sertésvásári jelentése az első magyar sertéshizláló és kölcsönelő-legező részvénytársulatnak. Budapest-Köbánya, ápril 27. E heti tudósításunkban legelőször is azon rend-kivül tényt kell konstatalnunk, hogy a helybeli jószá-g-állomány 104,747 drbig emelkedett, a mi a köbányai piac letező óta meg nem fordult elő. Daczára ezen rendkívüli nagy jószágszűletnek, az üzlet semmi változást nem szenvedett, sőt a jó éret-t sertések ára még egy keveset emelkedett. Előeség árak: tengeri 6 frt 55 kr., árpa 7 frt 20 kr. Helyi állomány: ápril 19. maradt 96,336 db. Felhajtás: alvidekőrl kövér . . . 1938 db. 319 " 2716 " 534 " 1737 " 8621 " 104 " 16,569 " 112,905 db. Felhajtás: Felvidékre 509 db. 2125 " 711 " 1029 " 1137 " 2502 " 100 " 8,158 " 104,747 db. Felölösszerkesztő: FEKETE JOZSEF. MATTONI-féle BUDAI KIRÁLY KESERŐFORRÁSOK Deák Ferencz-forrás. Hunyady Mátyás-forrás, Szt.-István-forrás, Gróf Szechenyi István-forrás Mattoni és Wille, Budapest. Kapnától minden gyógyszerészt és ásványvíz-telekdezőt (40 15-6)

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény. A körkemenze tőszomszedságában, a város téglamestere és fűtője részére terve-zett lakás építési vállalatára, a 4959/1883. számú tanácsvezetés intézkedése folytán, f. 1883. évi május hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor, a mérnöki hivatalban árlejtés tar-tatik. Ezen árlejtésre vállalkozni akarók annak kijelentésével hivatalnak meg, hogy a kiál-tási ár 2124 frt. 96 kr., mely összegnek 10%-je készpénzben, vagy elfogadható érték-papírban az árlejtéskor letendő. Végül a vállalati munkára tartozó ter-rajz, költségszámítás és árlejtési feltételek, az árlejtés előtti időben is, a mérnöki hiva-talban megtekinthetők. Kecskemét, 1883. ápril 27.

Olajnyomatú képek, rámak és tükrök jól és olcsón vásárolhatók Kerstán Gusztáv gyarából, Bécsben II. Körnergasse I. 55 (16-1) Névsor és árjegyzék bérmentve küldetik.

Hirdetmény. Alulírott tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomá-sra, hogy szígyártó-üzletemet a búzapiac-téren levő Molnár János gyógyszerész úr há-zából a Nagy-körösi-útczában levő Steiner Zsig-mond úr házába — a takarékpénztári palota át-tele-nében — helyeztem át. Üzletemben minden e szakmába vágó cikkekkel készeliben is tartok, vagy megrendelésre a leggyorsab-ban és legjobb munkával szolgálok. — Mindennemű javítások gyorsan, pontosan és jutányos áron eszkö-zöltetnek. A n. é. közönség becesis pártfogását kérve, ma-tisztelettel Toth Imre, szígyártó. 56 (3-1)

A II. mérnöki hivatal. A LEGJOBB SZIVARKA-PAPIR A LE HOUBLONI francia gyártmány. Utánzásokra figyelmeztetünk!! Csak az a szivarka-papír valódi, hol minden lapon a LE HOUBLON helyeg van, és minden doboz az alábbi védjeggyel van ellátva. (22-1) OAWLEY & HENRY, al cinigo F. h. h. k. s. t. o. PARI. PAPIER ANANAS LE DRAPEAU NATIONAL

Lakhely változtatás. Tiszteletteljesen tudatom a n. é. közönséggel, hogy a körösi-útczában levő lakásom a Kohári-útczá-ban levő NYIRÁDI-féle házba — a törvényték átellenében — helyeztem át. Ez alkalommal kijelentem, hogy a legújabb és legdivatosabb miniatúrákat sikerült megszerzem és ez által azon helyzetbe jutottam, hogy a legmag-sabb igényeket is kielégíthet-m. Szíves és nagyérdemű pártfogásukat megköszönve, magamat becesis figyelmükbe ajánlván, maradtam alázatos szolgálók Braun Miksa, szoba- és cseféstő. 58 (1-1)

Koporsó-diszítések dombornyomatban (fém-utánzat) erős kartonból, úgy arany- és ezüst-papírból is a legezebb kivitelben. Tetemes árleengedések. — Tulajdon gyártmány. 49 (3-3) JOHN & COMP. Wien, Margarethenstrasse Nr. 49.

Lakásváltozás. Dömötör Sándor kir. köz-jegyző a folyó ápril végével lakását és irodáját a budai nagy-útcza 205. sz. Jón-féle házba teszi át. 52 (2-2) Széchenyi-ter 15. sz. a. ház bérbeadó, esetleg eladó. Fischer Zsigmond. 54 (2-1)